

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ ЧАКМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫҢ
IV ЧАКЫРЫЛЫШ XV УТЫРЫШЫ**

КАРАР № 28

Олы Чакмак авылы

19 ноябрь 2021 ел

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл
жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль
турындагы нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенң 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында кушымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Мөслим муниципаль районының Олы Чакмак авыл жирлеге рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы <http://pravo.tatarstan.ru> хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәнң 5 бүлегендәге нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан иртәрәк булмаган вакытта үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

**Мөслим муниципаль районы
Олы Чакмак авыл жирлеге Башлыгы**

И.М.Габидуллин

Татарстан Республикасы
Мөслим
муниципаль районы Олы
Чакмак авыл Советының
2021 елның «19» ноябрена
28 нчы номерлы карарына
1 нче кушымта

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл
жирлеге территориясендә төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контроль
турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге территориясендә төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба – төзекләнדרү өлкәсендә контроль) билгели.

1.2. Төзекләнדרү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге территориясендә төзекләнדרү кагыйдәләренең (алга таба – төзекләнדרү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләренең (алга таба шулай ук – мәжбүри таләпләр) юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар (алга таба - контрольдә тотыла торган затлар) үтәләше тора.

1.3. Төзекләнדרү өлкәсендә контроль Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге Башкарма комитетының вазыйфай затлары (алга таба – Башкарма комитеты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Башкарма комитетның төзекләнדרү өлкәсендә контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай затлары булып Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе тора (алга таба шулай ук – контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфай затларының вазыйфай бурычларына аларның вазыйфай инструкциясе нигезендә төзекләнדרү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар төзекләнדרү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләт

контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия булалар һәм җаваплы булалар.

1.5. Төзекләндерү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет Төзекләндерү кагыйдәләренең түбәндәгеләренә үз эченә алган үтәләшен тикшереп тора:

1) янәшәдәге территорияләренә карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- торақ булмаган биналарның, төзелмәләренң, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм җәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгалар, язулар эчтәлегә буенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган жир эшләрен башкаруга рөхсәт нигезендә жир эшләрен башкару;

3) Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл җирлегә территориясен кышкы чорда җыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән, биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, боздан һәм асылынып торучы боз сөңгеләреннән чистарту чараларын үткәрүне дә кертеп;

4) Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл җирлегә территориясендә карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, локальләшү, аларның учакларын юкка чыгару буенча мәжбүри таләпләренә дә кертеп, җәйге чорда муниципаль район территориясен җыештыру буенча мәжбүри таләпләр;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янғын куркынычсызлыгының өстәмә таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән порубочка билеты һәм (яисә) агач һәм куакларны күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (йөкләү билеты, күчереп утыртуга рөхсәт) очракларны төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш;

8) каты коммуналь калдыкларны кушу буенча мәжбүри таләпләр;

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен тикшереп тора.

1.7. Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, шул исәптән биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндерү эшчәнлеген алып барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл челтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, майданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт майданчыклары;

5) хайваннарны йөртү өчен майданчыклар;

- 6) парковкалар (парковка урыннары);
- 7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;
- 8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче жайланмалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәм декоратив коймалар (коймалар).

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләрне бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычларын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткәру юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактика чаралары Башкарма комитет тарафыннан контрольдә тотучы затларның мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүгә китерердәй шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләрне контрольдә тотучы затларга житкерү, аларны үтәү ысулларын үтәү максатларында гамәлгә ашырыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәру контроль чараларын үткәругә карата өстенлекле санала.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган тәртиптә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар үткәргәндә контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүенә турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зарар) китерелүе ачыкланса, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат бу хакта кичекмәстән Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы

Чакмак авыл жирлеге башлыгына (башлык урынбасарына) контроль чаралар үткөрү турында карар кабул итү өчен хэбэр жибэрэ.

2.5. Төзеклэндерү өлкэсендэ Башкарма комитет контроль башкарганда түбэндэге профилактик чаралар төрлөрө уздырыла ала:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумилэштерү;
- 3) кисәтүләр игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик барып кайту (визит).

2.6. Мәгълүмат бирү мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Башкарма комитет тарафыннан тиешле мәгълүматларны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендэ Башкарма комитетның рәсми сайтында (алга таба – Башкарма комитетның рәсми сайты) контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлектә керү Башкарма комитет рәсми сайтының баш (төп) битеннән башкарылырга тиеш), массакуләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетларында (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитет «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган белешмәләрне контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә Башкарма комитетның рәсми сайтында урнаштырырга һәм ярдәм итәргә тиеш.

Башкарма комитет шулай ук Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге халкына гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында хэбэр итәргә хокуклы.

2.7. Хокук куллану практикасын гомумилэштерү Башкарма комитет тарафыннан үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтижәләре турында мәгълүматларны жыю һәм анализлау ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

Хокук куллану практикасын контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан гомумилэштерү нәтижәләре буенча ел саен төзеклэндерү өлкэсендә

контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган һәм Башкарма комитет житәкчесе тарафыннан имзаланган күрсәтмә белән раслана торган доклад әзерләнгән. Әлеге доклад, хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр, Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

2.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турындагы кисәтү һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү чараларын күрү турындагы тәкъдим, Башкарма комитетына мәжбүри таләпләрнең әзерләнгән торган бозылулары яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре турындагы белешмәләр булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китергәнлегенә яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы тудырган очракта, контрольдә тотыла торган затка игълан ителә. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл җирлегенә башлыгы (башлык урынбасары) тарафыннан әлеге белешмәләр алынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча игълан ителә (кул куела). Кисәтү язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотучы зат адресына жиберелә.

Мәжбүри таләпләрне бозу ярамаганлыгы турында кисәтү «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы Россия Федерациясенең Икътисади үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында хәбәр ителә торган кисәтүләр теркәү номерын бирү белән кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында Башкарма комитет тарафыннан кисәтү хәбәр ителгән очракта, контрольдә торучы торган зат күрсәтелгән кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы. Кисәтүгә карата ризасызлык алынганнан соң 30 көн эчендә Башкарма комитет тарафыннан карала. Каршылыкларны карау нәтижәсендә контрольдә торучы затка язмача яки электрон документ формасында ризалык яки риза булмау турында мәгълүмат белән җавап

жибәрелә. Ризасызлык белән килешмәгән очракта җавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

2.9. Контрольдә торучы затларга консультация бирү контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик чаралар, контроль чаралар үткәргәндә гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл җирлеге Башлыгы (башлык урынбасары) һәм (яки) муниципаль урман контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация бирү телдән яки язма формада түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла торган мәҗбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу.

Контрольдә тотучы затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп торуны вәкаләтле вазыйфай зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә тотучы зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача җавап бирү турында язма гарызнамә тапшырылган;
- 2) консультациялар бирү вакытында куелган сорауларга телдән җавап биреп бетерү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга җавап өстәмә белешмәләр соратып алуны таләп итә.

Консультацияләүне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуну башкарырга вәкаләтле вазыйфай зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлегенә чикләнган мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазыйфай затларның контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле карарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтижәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфай затка эверелгән мәгълүмат киңәш бирү барышында мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында Башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка контрольдә торучы затларның һәм аларның вәкилләренә биш һәм аннан күбрәк бер төрле мөрәжәгатьләре кергән очракта, консультация бирү Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл җирлегенә Башлыгы (башлыгы урынбасары) яки контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат имза куйган язма аңлатма урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2.11. Профилактик визит контрольдә торучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик эңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элементдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольдә торучы затка үз эшчәнлегенә карата яисә аңа караган контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр ителә.

Профилактик визит барышында контрольдә торучы затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Профилактика визиты барышында контрольдә торучы зат тарафыннан алынган аңлатмалар киңәш бирү характерына ия.

3. Контроль чаралар һәм контроль гамәлләр башкару

3.1. Төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда Башкарма комитет күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (карау, сораштыру, мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә торучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны сорату, язма аңлатмалар алу, инструменталь тикшерүләр ярдәмендә);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар сорату, инструменталь тикшерүләр сынаулар, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документлар сорату, экспертиза ярдәмендә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар сорату, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза ярдәмендә);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (территорияләрне төзеклэндерү өлкәсендә контроль объектлары турындагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган күрсәткечләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, «Интернет» челтәрендәге күрсәткечләрне, шулай ук фотога һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган хокук бозуларны теркәү техник чараларының автоматик режимда эшләүче белешмәләрдән файдаланып алынган белешмәләрне, контроль астындагы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, гомуми файдалана алырлык башка белешмәләрне, шулай ук автоматик режимда эшли торган белешмәләрне;

6) урынга барып тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынаулар, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм урынга барып тикшерү Башкарма комитет тарафыннан контрольдә торучы затлар белән хезмәттәшлексез үткәрелә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пункттындагы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чаралар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чараларны үткөрү өчен нигез булып түбәндәгеләр тора:

1) Башкарма комитетына гражданнар һәм оешмалар мөрәжәгатьләре (гаризалары) килгәндә, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат алынганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турында яисә зыян (зарар) китерү куркынычы турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чаралар уздыру нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез контроль чараларны да кертеп, мондый белешмәләргә, шул исәптән башка контрольдә тотыла торган затларга карата да алу.

2) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең контрольдә торучы конкрет затларга карата контроль чаралар үткөрү турында күрсәтмәсе;

3) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләргә бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлү вакыты чыгу – контрольдә торучы зат тарафыннан бирелгән күрсәтмә белән билгеләнгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләргә бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел.

3.5. Контрольдә торучы зат белән хезмәттәшлектә үткәрелә торган контроль чаралар Башкарма комитетның контроль чараларны үткөрү турында күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.6. Башкарма комитетның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турындагы яисә зыян китерү куркынычы турындагы белешмәләр нигезендә контроль чара уздыру турында күрсәтмәсе кабул ителгән

очракта, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чарасын уздыру турында дәлилләнгән күзаллавы нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка үткәрелә торган контроль чаралар, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл җирлеге башлыгы (башлык урынбасары) биреме, Башкарма комитетның эш планындагы биреме нигезендә, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.8. Гражданнырга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда Башкарма комитет ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, әлеге документлар һәм (яки) белешмәләр алар карамагында булган башка органнардан яисә күрсәтелгән органнар буйсынуындагы оешмалардан, шул исәптән электрон формада, документларны һәм (яки) белешмәләне түләүсез нигездә ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, җирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки җирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле органнары, муниципаль контроль органнары яки җирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр булган документлар һәм (яисә) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында бирелгән документлар һәм

(яисэ) күрсэтелгэн органнардан алынган белешмэлэрне һәм (яисэ) белешмэлэр бирү кагыйдэләре белән билгеләнгән, алар Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 6 мартындагы «Дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» 338 номерлы карары белән расланган.

3.10. Контрольлек ителүче зат булган шәхси эшмәкәр, гражданин, палатага контроль чарасын үткәргәндә булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы, шуна бәйле рәвештә контроль чараны уздыру палата тарафыннан шәхси эшмәкәрнең, гражданинның әлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчәрелә (әмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү дә керә:

1) контрольдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленең булмавы, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затның, контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый, контрольдә тотыла торган зат контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбәр ителгән шарт белән;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүнең турыдан-туры куркыныч янау билгеләре булмау яисә фактта зыян (зарар) китерү билгеләре булмау;

3) контроль чараны уздырганда контрольдә торучы затның булмау өчен житди сәбәпләр (контрольдә торучы затның авыруы, аның командировкасы һ.б.) бар.

3.11. Урынга чыгып тикшерүне үткәру вакыты 30 эш көннән артмый.

Күчмә тикшерү барышында кече эшмәкәрлекнең бер субъектына карата багланышларның гомуми срогы кече предприятие өчен 50 сәгатътән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатътән арта алмый.

Россия Федерациясенен берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәру срогы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чаралар үткәрунең барлык очракларында контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар һәм контроль гамәлләрне

башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлиләр өчен фотога төшү, аудио- һәм видеога язу, вазыйфай затлар үткәргән контроль чараны уздыруга вәкаләтле геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарға яисә вазыйфай затларға жаваплылыкка жәлеп итү турындагы мәсьәләне карау һәм (яисә) Башкарма комитет тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чараларны куллану өчен мәгълүмат жибәрү керә.

3.14. Контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чарасы тәмамланганнан соң, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Контроль чара тәмамланганчы ачыкланган бозуларны бетергән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Тикшерү чараларын үткәргәндә тутырылган тикшерү кәгазьләре актка беркетелә.

Акты рәсмиләштерү, әгәр акты рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәрү көнендә контроль чара үткәрү урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты, аны рәсмиләштергәннән соң, прокуратура органнарына Контроль (күзәтчелек)

чараларының бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң жибәрелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат Контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан кылына торган, контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләргә башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контроль вәкиле булган эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждандан муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарыла торган документлар, гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында аңа кәгазь чыганакта документлар алу кирәклеген турында Башкарма комитет адресына хәбәр юллаган яисә электрон почта адресы турында белешмәләр булмаган очракта контрольдә тотыла торган затка документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә жибәрү мөмкинлеген турында хәбәр итә (затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яки ул бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узун төгәлләмәгән очракта). Күрсәтелгән граждандан Башкарма комитетка документларны басма чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә тотыла торган затка контрольне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган карарлар башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар турында мәгълүмат житкерү, документлар һәм белешмәләр жибәрү, контрольдә тотыла торган затка Башкарма комитет тарафыннан шул исәптән кәгазьдә почта элемтәсе аша, контрольдә тотыла торган затка электрон рәвештә

мәғлүмат биру мөмкин булмаган очракта яки контрольдә тотыла торган зат таләбе буенча да башкарылырга мөмкин.

3.17. Актта бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотыла торган зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 - 40 статьяларында һәм әлеге Нигезләмәнең 4 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр Контроль (күзәтчек) чараларның бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.19. Мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чараларын уздырганда Башкарма комитетның (тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфай зат) Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча һәм гражданның, оешмаларның законга саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу турында һәм аны булдырмау ысуллары хакында мәғлүматның теләсә нинди мөмкин ысулы белән аларга житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә, әгәр контроль чараны үткәргәндә гражданның, төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлегенә законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы яисә мондый зыян (зарар) китерелгән очракта, аны булдырмау ысуллары турында мәғлүмат житкерергә;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәерергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка җәлеп итү чараларын күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуну гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

3.20. Тикшереп торуну гамәлгә ашыручы вазыйфай затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганга федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданның белән билгеләнгән тәртиптә эш итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара уздыру барышында закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка җаваплылык каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар күрсәтелгән актының күчermәсен тиешле җаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллы.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата Башкарма комитет карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять белдерү

4.1. Башкарма комитетның карарларына, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль

контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

4.2. Тәртип саклаучы затлар, аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган, судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

- 1) контроль чаралар уздыру турында карарлар;
- 2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр;
- 3) төзекләндерү өлкәсендә контроль чаралары кысаларында контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфалы затларның гамәлләрен (гамәл кылмауларын).

4.3. Шикаять контрольдә торучы зат тарафыннан шикаятьне карауга вәкаләтле орган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын кулланып электрон рәвештә тапшырыла.

Дәүләт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталыннан, закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып, файдаланусыз бирелә. Тиешле шикаять Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл җирлегенә башлыгының шәхси кабул итүендә контрольдә торучы зат тарафыннан шикаятьтә (документларда) дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрнең булуы турында алдан хәбәр ителә.

4.4. Башкарма комитет карарына, аның вазыйфалы затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл җирлегенә башлыгы (башлыгы урынбасары) тарафыннан карала.

4.5. Башкарма комитет карарына шикаять, аның вазыйфалы затларының гамәлләре (гамәл кылмавы) контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу

турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Башкарма комитет күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылган зат тарафыннан күрсәтмә алынган вакыттан алып 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогын житди сәбәп аркасында уздырган очракта, шикаятьне биргән затның үтенече буенча бу срок Башкарма комитет тарафыннан (шикаятьне карауга вәкаләтле вазыйфай зат) торгызылырга мөмкин.

Шикаять биргән зат шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр аны тулысынча яки өлешчә кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рөхсәт ителми.

4.6. Башкарма комитет карарына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Аны карау өчен башка органнар карамагындагы белешмәләрне алу таләп ителгән очракта, шикаятьне карау срогы муниципаль район Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге Башлыгы (Башлыгы урынбасары) тарафыннан 20 эш көненә хәтле озайтылырга мөмкин.

5. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

5.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсен контрольдә тоту өчен индикатив күрсәткечләр Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

Төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә аңлатма

Төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль (алга таба – Нигезләмә) турындагы нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенәң 19 пункты һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәгә 248-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон) нигезендә әзерләнде һәм муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы карары белән расланьрга һәм 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмаган вакытта гамәлгә кертеләргә тиеш.

1. Нигезләмә кәргән көннән алып жирлектә төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча элек кабул ителгән муниципаль хокукый актларның гамәлдә булуын туктатуга игътибар итәбез. Димәк, 2022 елның 1 гыйнварына кадәр жирлекнең жирле үзидарә органнары компетенциясен исәпкә алып, мондый актларның үз көчләрен югалткан дип тану турында кирәклә муниципаль хокукый актлар кабул ителәргә тиеш (әлегә контроль төре турында нигезләмә, профилактика программасы, контрольне гамәлгә ашыруның административ регламенты).

2. Әгәр муниципаль контрольнең әлегә төрен гамәлгә ашыру вәкаләте жирлекләр белән муниципаль районның жирле үзидарә органнары белән килешү нигезендә тапшырылган булса, аларга жирле әһәмияттәгә мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны шушы жирлекләр бюджетларыннан муниципаль район бюджетына бирелә торган бюджетара трансфертлар исәбеннән тапшыру турында килешү нигезендә тапшырылган булса, мондый хәлдә вәкаләтләрне тапшыру турында килешү эчтәлеген исәпкә алырга кирәк.

Вәкаләтләрне тапшыру турында югарыда аталган килешүләр төзегәндә, кагыйдә буларак, жирлекнең жирле әһәмиятендәгә билгелә бер мәсьәләне хәл итү вәкаләте тапшырыла дип күрсәтелә һәм муниципаль районның жирле үзидарә органнарына әлегә мәсьәләне норматив жайга салу вәкаләте дә тапшырыла дип күрсәтелми. Өстәвенә, вәкаләтләрне тапшыру турында еш кына муниципаль район Башкарма комитеты һәм жирлек тарафыннан килешүләр төзелә. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4

өлешенен мэгънәсе буенча вәкаләт жирле үзидарәнен шушы вәкаләткә ия органы тарафыннан тапшырыла (һәм шуңа бәйле рәвештә килешү төзелә). Муниципаль контроль рәвеше турындагы нигезләмә нәкъ менә муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы тарафыннан расланырга тиеш. Шуңа күрә муниципаль районның һәм жирлекнең вәкиллеке органнары арасында муниципаль контроль формасы турындагы нигезләмәне раслау хакындагы вәкаләтләрне тапшыру мәсьәләсе буенча килешү төзелмәгән булса, муниципаль контроль формасы турындагы нигезләмәне раслый торган хокукый акт кабул итү жирлекнең вәкиллеке органы компетенциясендә кала.

3. Нигезләмә нигезендә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 22 статьясындагы 7 өлеше нигезендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда куркынычларны бәяләү һәм аларга идарә итү системасы кулланылмый.

Шуңа бәйле рәвештә Нигезләмәдә беркетелгән контроль чаралар (инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү) планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольдә план характерының булмавы дөүләт хакимиятенен федераль органнары тарафыннан контроль чаралар үткәргүгә планлы (хәвеф-хәтәр) якин килүне билгеләгәндә, муниципаль контроль объектларында хәвеф-хәтәр төркемнәрен муниципаль контроль объектларында күрсәтелгән хокуклардан файдалану практикасын исәпкә алып, муниципаль контроль объектларында рисклар төркемен билгеләргә тәкъдим ителүе белән аңлатыла. Булган мэгълүматларга караганда, жирлекләрнең абсолют күпчелегендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль системалы рәвештә башкарылмаган. Шулай булгач, планлаштырылган контроль чараларының ешлығын билгеләү максатларында муниципаль контроль объектларына градация үткәргү мөмкинлеге бирә торган мэгълүмат юк.

4. Нигезләмәнен 1.6 пункттында мәжбүри таләпләр исемлеге территорияне төзекләндерү кагыйдәләрен жайга салу предметыннан чыгып формалаштырылды,

шул исәптән «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 45.1 статьясы таләпләрен исәпкә алып.

Нигезләмәнең 1.6 пункттындагы нигезләмәләрне төгәлләштерү «Самара өлкәсе территориясендә административ хокук бозулар турында» 2007 елның 01 декабрәндәге 115-ГД номерлы Самара өлкәсе Законнда каралган төзекләндерү өлкәсендә административ хокук бозулар составы мисалында гамәлгә ашырылды. Нигезләмәнең 1.6 пункты нигезләмәләрән Россия Федерациясенәң башка субъекты мохтажларына яраклаштырганда төзекләндерү өлкәсендә административ хокук бозуларның конкрет составларын билгели торган Россия Федерациясенәң тиешле субъекты законы нигезләмәләрән исәпкә алырга кирәк.

5. Нигезләмәдә түбәндәге төр профилактик чаралар үткәру каралган:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

Нигезләмәнең профилактик чаралары буларак намуслылығын стимуллаштыру һәм үз-үзеңне камилләштерү чаралары ачыкланмаган.

Шулай ук билгеләп үтәргә кирәк, контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр, аларның хәвеф-хәтәр критерийларына туры килүе, шулай ук төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларына карата уздырыла торган контроль чараларның төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында, аларны тиешле хәвеф-хәтәр категориясенә кертүдән чыгып, муниципаль контроль органы гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә мәгълүмат житкерүне һәм консультацияләүне гамәлгә ашырырга мөмкин.